

POLITIKE
EVROPSKE UNIJE

Skrb za
evropsko
kulturno
raznolikost

Evropska
komisija

Kultura in avdiovizualno področje

Evropski kulturni in ustvarjalni sektor pomembno prispevata h gospodarstvu, zaposlovanju in socialni koheziji

POLITIKE EVROPSKE UNIJE

Publikacija je iz zbirke, v kateri predstavljamo delovanje
EU na različnih področjih politik, razloge za ukrepanje
in rezultate teh ukrepov.

Publikacije lahko prenesete s spletne strani:

http://europa.eu/pol/index_sl.htm

<http://europa.eu/!uU73JY>

Kako deluje Evropska unija
Evropa v 12 poglavjih
Evropa 2020: strategija EU za gospodarsko rast
Ustanovni očetje Evropske unije

Bančništvo in finance
Boj proti goljufijam
Carina
Digitalna agenda
Ekonomska in monetarna unija ter evro
Energija
Humanitarna pomoč in civilna zaščita
Izobraževanje, usposabljanje, mladi in šport
Javno zdravje
Kmetijstvo
Konkurenca

Kultura in avdiovizualno področje ✕

Mednarodno sodelovanje in razvoj
Meje in varnost
Migracije in azil
Notranji trg
Obdavčenje
Okolje
Podjetništvo
Podnebni ukrepi
Pomorske zadeve in ribištvo
Potrošniki
Pravosodje, temeljne pravice in enakost
Promet
Proračun
Raziskave in inovacije
Regionalna politika
Širitev
Trgovina
Varnost hrane
Zaposlovanje in socialne zadeve
Zunanje zadeve in varnostna politika

KAZALO

Zakaj evropska politika za kulturo in avdiovizualno področje	3
Kako ravna EU	4
Kako ukrepa EU	7
Prihodnost: Odločno naprej	11
Več informacij	12

Politike Evropske unije Kultura in avdiovizualno področje

Evropska komisija
Generalni direktorat za komuniciranje
Informacije za državljane
1049 Bruselj
BELGIJA

Rokopis je bil posodobljen novembra 2014.

Naslovnica in slika na strani 2:
© iStockphoto – scanrail
12 str. – 21 x 29,7 cm
ISBN 978-92-79-41554-8
doi:10.2775/1384

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2014

© Evropska unija, 2014
Reprodukcija je dovoljena. Za uporabo ali reprodukcijo
posameznih fotografij je treba pridobiti dovoljenje
neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Zakaj evropska politika za kulturo in avdiovizualno področje

Podpora kulturi in ustvarjalnosti

Kultura in ustvarjalnost sta v samem bistvu evropskega projekta. Kultura oblikuje našo identiteto in naša prizadevanja, naš odnos do drugih in do sveta. Oblikuje prostor in pokrajino, ki ju naseljujemo, oblikuje naš način življenja.

Hitri tehnološki razvoj je za evropski ustvarjalni sektor priložnost in izziv hkrati. Evropska unija (EU) se je zavezala, da bo vsem v sektorju – od lokalnih skupnosti, ki se zavzemajo za svojo kulturno dediščino, do producentov nagrajenih filmov – pomagala izkoristiti priložnosti, ki se jim ponujajo, in premagati ovire, na katere naletijo.

Izzivi so veliki. Kulturna raznolikost je za EU bogastvo, toda jezikovne in kulturne razlike drobijo trg. Zaradi svetovne gospodarske krize je vse težje najti finančna sredstva za kulturo. Z novimi digitalnimi tehnologijami se spreminja tradicionalni način distribucije, knjige na primer se s knjižnih polic selijo na splet, toda trajnostni model poslovanja je še vedno nerešeno vprašanje.

Ustvarjalnost je zagon tudi za gospodarstvo

Evropski kulturni in ustvarjalni sektor prispevata h gospodarski rasti, zaposlovanju, inovacijam in socialni koheziji.

Sektorja ustvarita približno 4,5 % evropskega BDP ter nudita delo okoli 3,8 % vseh zaposlenih v EU (8,5 milijona ljudi). Izkazalo se je tudi, da sta evropski kulturni in ustvarjalni sektor v času gospodarskega nazadovanja vzdržljivejša od drugih panog in prispevata k inovativnosti, izpopolnjevanju znanja in urbani prenovi, pri tem pa pozitivno vplivata še na turizem in informacijske in komunikacijske tehnologije.

Prednosti enotnega pristopa EU

Vprašanja v zvezi s kulturo in avdiovizualnim področjem države EU urejajo vsaka po svoje, Evropska unija jih s svojimi ukrepi pri tem dopolnjuje in dodaja širši vidik.

Informacije, zbrane po celotni EU, so lahko ali v pomoč pri odločanju o nacionalni politiki ali zgledi dobrih praks. Prav to pa je namen mehanizmov za sodelovanje med državami EU.

Evropska unija bo prek programa Ustvarjalna Evropa, ki je nadomestil programe Kultura, MEDIA in MEDIA Mundus, v obdobju 2014–2020 v kulturni in avdiovizualni sektor vložila 1,46 milijarde evrov. To je 9 % več kot v prejšnjem proračunu.

Program Ustvarjalna Evropa je namenjen skrbi za našo skupno kulturno dediščino in podpira čezmejne kulturne programe, denimo sodelovanje, platforme in mreže ter književno prevajanje.

S finančnimi sredstvi dopolnjuje nacionalna sredstva pri podpori evropskemu filmu, distribuciji novih filmov in konkurenčnosti avdiovizualnega sektorja. Da je z vseevropskim pristopom mogoče doseči več kot s prizadevanji na nacionalni ravni, potrjujeta dva primera, in sicer enotni trg za avdiovizualne medije ter program varnega interneta, ki v EU skrbi za varnost otrok na spletu.

Prispevek kulture in ustvarjalnega sektorja h gospodarski konkurenčnosti in nastanku novih delovnih mest je moč opaziti v številnih regijah in mestih. Prav zato EU podpira strateško vlaganje v kulturni in ustvarjalni sektor tudi z namenskimi sredstvi svoje regionalne politike.

Kako ravna EU

S skupnimi močmi se doseže več

Pri izpolnjevanju svojega kulturnega programa se EU opira na trdna partnerstva vseh akterjev, tudi držav članic, regij, kulturnih organizacij in drugih kulturnih izvajalcev.

Kulturni turizem, urbana prenova kulturno pomembnih predelov, podpora distribuciji neodvisnega filma – vse te in številne druge cilje je denimo najlažje doseči, kadar organizacije na različnih ravneh združijo prizadevanje in vire.

Sodelovanje na kulturnem področju: politični okvir

Evropska agenda za kulturo (nastala je leta 2007) uveljavlja:

- kulturno raznolikost in dialog med kulturami,
- kulturo kot katalizatorja ustvarjalnosti in inovativnosti,
- kulturo kot eno od področij mednarodnih odnosov EU.

Ti cilji se od leta 2007 dalje uresničujejo s tesnim sodelovanjem nacionalnih organov, institucij EU in kulturnega sektorja v Evropi. Nacionalni organi imenujejo predstavnike v strokovne skupine na ravni EU, kjer potekajo razprave o najboljših nacionalnih in regionalnih praksah ter o novih načinih sodelovanja pri prednostnih nalogah. Gre za tako imenovano odprto metodo koordinacije – obliko upravljanja, ki temelji na prostovoljnem sodelovanju med državami članicami.

Pri oblikovanju politike si Evropska komisija prizadeva kar najbolje uporabiti obstoječe znanje na terenu, zato z organizacijami kulturnega sektorja redno izmenjuje mnenje in informacije. Ta **strukturirani dialog** obsega najrazličnejša vprašanja: kulturne in ustvarjalne delavce in izvajalce, medkulturni dialog, kulturno dediščino, dostopnost kulture.

Kulturo podpirajo tudi neodvisne skupine v Evropi. Kulturna dediščina na primer je skrb številnih organizacij pod okriljem mreže Europa Nostra. Ta vseevropska zveza približno 250 nevladnih in neprofitnih organizacij, ki imajo skupaj več kot 5 milijonov članov, med seboj povezuje poklicne strokovnjake in prostovoljce, ki si prizadevajo obvarovati kulturno dediščino za sedanje in prihodnje rodove.

Tu so evropski kulturni forumi, s katerimi Evropska komisija vsaki dve leti omogoči deležnikom in snovalcem politik srečanja in pogovore o najbolj žgočih vprašanih sektorja.

EU spodbuja sodelovanje v kulturi tudi z državami zunaj EU ter z regionalnimi in mednarodnimi organizacijami. Vse od sprejetja evropske agende za kulturo velja kultura za strateški dejavnik političnega, družbenega in ekonomskega pomena, ki pripomore k uresničevanju ciljev zunanje politike.

Evropska unija je podpisnica Konvencije Unesco o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja: zavezala se je torej, da bo kulturno raznolikost postavila za bistveni vidik svojega zunanjepolitičnega delovanja ter Evropi dala novo in kulturno dejavnejšo vlogo v mednarodnih odnosih.

Najboljše ideje se rojevajo na vseh koncih EU.

Sodelovanje na avdiovizualnem področju

Nacionalna raven: države EU podpirajo svoj avdiovizualni sektor na različne načine, in sicer s sredstvi iz davčnih prilivov, televizijske naročnine, ponekod tudi iz nacionalne loterije. Vse imajo filmske sklade ali podobna telesa, ki podpirajo filmsko industrijo.

Kar zadeva filmsko produkcijo, morajo države EU spoštovati pravila, ki zagotavljajo pošteno konkurenco vsem filmom v Evropski uniji. Znesek državne pomoči filmu na primer načeloma ne sme biti višji od 50 % produkcijskih stroškov.

Neodvisne skupine: v Evropski uniji si številne organizacije prizadevajo za povečanje konkurenčnosti avdiovizualnega sektorja in spodbudo njegove ustvarjalnosti, na primer Evropska filmska promocija in Evropska filmska akademija.

Evropska filmska promocija združuje strokovne organizacije iz 34 evropskih držav. V okviru krovne organizacije si skupaj prizadevajo za uveljavitev evropskega filma in talentov v svetu.

Evropska filmska akademija šteje 3 000 članov iz filmske stroke. Z delavnicami, konferencami in drugimi prireditvami poskuša uveljaviti evropsko filmsko kulturo. Dejavnosti Evropske filmske akademije dosežejo vrhunec na vsakoletni prireditvi ob podelitvi evropskih filmskih nagrad. Najboljša dela filmskih ustvarjalcev EU tekmujejo v enaindvajsetih kategorijah, med drugim za najboljši evropski film, najboljšega režiserja, najboljšega igralca in najboljšo igralko.

Sodelovanje javnosti – nagrade, priznanja, oznake

Če naj ustvarjalni sektor prispeva k socialni vključenosti, medsebojnemu spoštovanju in gospodarski rasti, morajo kulturne in avdiovizualne dejavnosti privabiti k obisku državljane Evropske unije.

NAGRADA EVROPSKE UNIJE ZA SODOBNO

ARHITEKTURO: arhitekturna dela, ki nas z domiselno zasnovo navdušijo in nam olajšajo življenje, vplivajo na okoljski, družbeni in kulturni vidik naše vsakdanjosti. Ustvarjalni in inovativni evropski arhitekti se lahko potegujejo za nagrado Evropske unije za sodobno arhitekturo – nagrado Mies van der Rohe, ki v evropski arhitekturivelja za najprestižnejšo.

NAGRADA EVROPSKE UNIJE ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE:

Evropa ima bogato kulturno dediščino, od arheoloških nahajališč do industrijskih zgradb, od umetniških del do zgodovinskih parkov. Nagrada Europa Nostra je nagrada Evropske unije, ki jo vsako leto podelijo izjemnim restavratorskim in raziskovalnim projektom ter projektom ozaveščanja o naši dediščini.

NAGRADA EU MEDIA: prvi natečaj so organizirali leta 2012, nagrado pa prejme film z največjim potencialom gledanosti, ki se poteguje za podporo programa MEDIA. Scenaristu in producentom nagrajenega filma se poklonijo na filmskem festivalu v Cannesu.

Arheološki park Carnuntum: znak evropske dediščine 2014.

Nagrade so za mlade spodbuda, ki jo potrebujejo: podelitev evropske nagrade EBBA 2014.

EVROPSKA NAGRADA ZA SODOBNO POPULARNO

GLASBO EBBA: evropska kulturna pestrost je vidna tudi v delih mladih glasbenikov. Nagrada EBBA je namenjena evropskim izvajalcem, ki s svojo prvo uspešnico prodrejo prek nacionalnih meja, ter opozarja na velikanski glasbeni talent Evrope in spodbuja glasbenike, da se uveljavljajo v celotni EU.

NAGRADA EVROPSKE UNIJE ZA KNJIŽEVNOST:

nagrada poudarja kakovost in raznovrstnost evropske sodobne književnosti, spodbuja širjenje književnih del po Evropi ter zanimanje bralcev za književnost drugih narodov. Založbe lahko za prevajanje nagrajenih del zaprosijo za podporo programa Ustvarjalna Evropa.

ZNAK EVROPSKE DEDIŠČINE: znak podelijo krajem simboličnega pomena za evropsko povezovanje. Ti kraji so pomniki in simboli evropskega povezovanja, idealov, vrednot in zgodovine. Skrbno jih izberejo glede na njihovo simbolično vrednost, vlogo, ki so jo odigrali v evropski zgodovini, ter dejavnosti, s katerimi si prizadevajo Evropsko unijo še bolj približati njenim državljanom.

Kako ukrepa EU

Finančna sredstva za kulturo: program Ustvarjalna Evropa

Program se opira na uspešne programe Kultura, MEDIA in MEDIA Mundus.

Namen programa je utrditev evropskega kulturnega in ustvarjalnega sektorja.

Ne samo, da varuje ter spodbuja evropsko kulturno in jezikovno raznolikost ter opozarja na evropsko kulturno bogastvo, prav tako prispeva tudi k uresničevanju ciljev EU glede pametne, trajnostne in vključujoče gospodarske rasti, omogoča prilagoditev kulturnega in ustvarjalnega sektorja digitalni dobi in globalizaciji ter odpira vrata novim mednarodnim priložnostim, trgov in občinstvu.

Prek projektov financira na milijone posameznikov in organizacij, med njimi režiserje, distributerje, prodajalce ter druge avdiovizualne delavce, ljubitelje filma, umetnike in kulturne delavce, založnike ter ljubitelje knjig.

Program podpira:

- projekte čezmejnega sodelovanja med kulturnimi in ustvarjalnimi organizacijami v EU in zunaj nje,
- mreže, ki kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju pomagajo pri nadnacionalnem delovanju in utrjevanju svoje konkurenčnosti,
- prevajanje in promocijo evropske književnosti,
- platforme kulturnih organizacij, ki podpirajo obetajoče umetnike ter spodbujajo resnično evropsko načrtovanje kulturnih in umetniških del,
- krepitev zmogljivosti in strokovno izpopolnjevanje avdiovizualnih delavcev,
- nastajanje celovečernih filmov, risanih filmov, ustvarjalnih dokumentarnih filmov in videoiger za evropske kinematografe, televizijski trg in druge platforme,
- izpopolnjevanje znanja avdiovizualnih delavcev,
- distribucijo in prodajo avdiovizualnih del po Evropi in svetu,

- filmske festivale, ki uveljavljajo evropski film,
- sklade za mednarodno filmsko koprodukcijo,
- filmsko opismenjevanje občinstva in različne prireditve, ki spodbujajo zanimanje za evropski film.

Program Ustvarjalna Evropa bo z letom 2016 vključil tudi instrument finančnega jamstva v vrednosti 121 milijonov evrov, ki bo kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju omogočil lažje pridobivanje finančnih sredstev.

Kulturni in ustvarjalni sektor podpirajo tudi drugi programi EU:

- Erasmus+ financira izobraževanje in usposabljanje, izpopolnjevanje znanja ter vzpostavljanje partnerstev s koalicijami znanja in sektorskih spretnosti,
- COSME, program EU za konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij, podpira podjetništvo ter dostopnost finančnih sredstev in trgov za mala in srednje velika podjetja,
- program Obzorje 2020 podpira raziskave in inovacije na področju kulture ter kulturne dediščine.

Evropski sklad za regionalni razvoj je od leta 2007 do danes dodelil 3,3 milijarde evrov za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine, 2,2 milijarde evrov za razvoj kulturne infrastrukture in 555 milijonov evrov za podporo kulturnih storitev. Od leta 1998 do danes so dodatnih 150 milijonov evrov namenili še okvirni programi EU za raziskave in tehnološki razvoj.

Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah

Če bi televizijsko dejavnost po svoje urejala vsaka država članica EU, bi gledalci le težko spremljali televizijske oddaje drugih držav EU. Evropska unija je zato leta 1989 sprejela direktivo o televiziji brez meja, s katero je določila skupna pravila in minimalne zahteve za celotno EU.

Prihod internetne televizije in novi načini širjenja avdiovizualnih vsebin so regulativne organe postavili pred nove izzive, denimo kako zavarovati mlade pred

Mreža Europa Cinemas pomaga evropskemu filmu do večje prepoznavnosti.

škodljivimi vsebinami ali prepovedati spodbujanje sovraštva, pri tem pa ohraniti svobodo govora.

Direktiva o televiziji brez meja je leta 2007 po več spremembah postala direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah ⁽¹⁾, leta 2010 so jo kodificirali. Direktiva zajema vse avdiovizualne medije – tradicionalno televizijo (linearna storitev) in video na zahtevo (nelinearna storitev), ter zanje postavlja številne splošne zahteve, med katerimi so identifikacija ponudnikov medijskih storitev, prepoved spodbujanja sovraštva, dostopnost medija invalidnim ljudem, ukrepi za promocijo evropskih del, pogoji glede kakovosti za komercialna sporočila, sponzoriranje in promocijsko umeščanje izdelkov.

Toda direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah upošteva tudi obseg nadzora, ki ga ima uporabnik nad storitvijo, zaradi česar linearne storitve in storitve na zahtevo obravnava različno. Za storitve na zahtevo velja nekoliko blažja ureditev, kar ustreza relativnemu učinku teh storitev na družbo kot celoto.

Za televizijsko oddajanje po drugi strani veljajo strožje zahteve, zlasti glede oglaševanja, varstva mladoletnih oseb ter promocije in distribucije evropskih del.

Kar zadeva promocijo evropskih del, mora televizija po predpisih večji del programa nameniti evropskim delom različnih zvrsti. Televizijske hiše morajo poleg tega najmanj 10 % programskega časa in programskih sredstev nameniti evropskim izdelkom neodvisnih producentov. Kar zadeva storitve na zahtevo, imajo države članice več svobode pri odločanju, kako bodo promovirale evropske izdelke. Z ukrepi lahko na primer

določijo delež evropskih del v katalogu, izpostavljenost takih del ali finančni prispevek, ki ga morajo plačati ponudniki videa na zahtevo za produkcijo teh del in pridobitev pravic.

Direktiva v vseh primerih razširi uporabo načela države izvora na vse avdiovizualne medijske storitve. To pomeni, da mora biti vsaka storitev skladna s pravili države, v kateri ima njen ponudnik sedež. Za uveljavitev pravil je odgovorna ta država.

Evropska komisija je maja 2012 predstavila prvo poročilo o uporabi direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah. Nedavno pa je glede na vse močnejšo konvergenco med tradicionalno televizijo in spletnimi storitvami pripravila javno posvetovanje o pomenu te konvergence za gospodarsko rast in inovacije, kulturno raznolikost in potrošnike v Evropi. **Posvetovanje**, ki je temeljilo na **zeleni knjigi** Priprave na popolnoma zlit avdiovizualni svet: rast, ustvarjanje in vrednote, je bilo zaključeno jeseni 2013. **Prispevki**, kakor tudi povzetek in rezultati so bili javno objavljeni. Presoja ustreznosti in uspešnosti direktive je načrtovana za leto 2015 z **uporabo** programa REFIT.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15. 4. 2010, str. 1).

Evropska prestolnica kulture

Evropska mesta se že skoraj 30 let potegujejo za laskavi naslov „evropska prestolnica kulture“. Za izbrano mesto je ta naslov lahko priložnost za nov ustvarjalni zagon, izoblikuje se novo lokalno občinstvo, lokalni kulturni izvajalci vzpostavijo mreže na evropskem in svetovnem prizorišču. Za mesto je to tudi enkratna priložnost za preno, spremembo svoje podobe in mednarodno prepoznavnost, vse to pa posledično pripomore k razvoju turizma in pridobitvi naložb.

Evropske prestolnice kulture lahko tudi dragoceno pripomorejo k socialni vključenosti in medkulturnemu dialogu, na primer z domiselnim programom in učinkovito uporabo prostovoljstva.

Predvsem pa gre za to, da se z evropskimi prestolnicami kulture in njihovimi številnimi kulturnimi prireditvami evropskim in drugim državljanom razkrivata izjemna kulturna pestrost in bogastvo naše celine, hkrati se odpira tudi nov pogled na naše skupne korenine, zgodovino in vrednote.

„Evropske prestolnice kulture ponazarjajo zavezanost Evropske unije kulturni raznolikosti in hkrati kažejo, kako močna vez med prebivalci Evrope je lahko kultura. Potrjujejo velik pomen kulture v naši politiki trajnostnega razvoja, saj so del dolgoročnega razvoja evropskih mest in regij ter vir dinamičnosti in ustvarjalnosti ter socialne vključenosti.“ José Manuel Barroso, predsednik Evropske komisije.

Ulične prireditve v Umeåji: ena od evropskih prestolnic kulture 2014.

EUR-TEXT – Nazaj v prihodnost!

Projekt EUR-TEXT povezuje češke, francoske, maltežanske in poljske umetnike z različnih področij (glasba, moda, vizualne umetnosti), ki se evropske kulturne dediščine lotevajo s sodobnimi izraznimi načini.

Modna revija, ki išče navdih pri klasičnih slikarskih delih; izvedba Schubertove 9. simfonije na starih instrumentih; slikarska razstava na podlagi modnega oblikovanja: EUR-TEXT je dialog med preteklostjo in sedanjostjo ter nas dejansko popelje „nazaj v prihodnost“.

Berlinale Talent

Na mednarodnem filmskem festivalu v Berlinu se vsako leto zberejo tudi mladi in obetavni avdiovizualni ustvarjalci z vsega sveta, ki se 6 dni udeležujejo delavnic, izmenjujejo izkušnje ter se učijo od uveljavljenih filmskih imen. Vsako leto namreč izberejo tristo obetavnih scenaristov, producentov, režiserjev, skladateljev, piscev in mladih filmskih kritikov ter jih povabijo v Berlin, kjer poskušajo z delavnicami in drugimi prireditvami premostiti nepoznavanje kultur ter razlike med uveljavljenimi in obetavnimi filmskimi ustvarjalci. Med glavnimi finančnimi podporniki pobude Berlinale Talent je program MEDIA v okviru krovnega programa Ustvarjalna Evropa.

Operacija Kino

Program Ustvarjalna Evropa si s projektom Operacija Kino prizadeva spodbuditi krajevne oblasti v kinematografsko najbolj prikrajšanih predelih Balkana in Turčije, naj podprejo uvedbo večnamenskega digitalnega kina v krajevnih kulturnih domovih.

S filmskih festivalov v Transilvaniji, Sofiji, Sarajevu in Istanbulu odpotuje na medijsko odmevno turnejo po sodelujočih državah približno 15 celovečernih filmov.

Operacija Kino: filmi tudi v odročnih predelih EU.

Zentropa – neodvisni filmski producent

Znanim filmskim režiserjem, denimo Larsu von Trierju ali Susanne Bier, navadno ni težko najti finančnih sredstev za svoje filme tudi brez pomoči programa MEDIA. Drugače je z mladimi talenti – da bi lahko postali znani režiserji, potrebujejo znatno finančno podporo.

Program MEDIA je tako podprl nastanek Zentropo, filmskega producentskega podjetja s sedežem na Danskem. Podjetje so ustanovili na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja in je prva leta preživelo skoraj izključno s finančno pomočjo programa MEDIA.

Anders Kjærhauge, vodja uprave Zentropo, je pojasnil: „V tistem času nihče na Danskem ni verjel v vizijo Zentropo, zato je bila podpora programa MEDIA za podjetje življenjskega pomena.“

Pomen podjetja razumejo režiserji, ki so prejeli pomoč programa. Susanne Bier, režiserka filma Boljši svet, leta 2011 nagrajenega z oskarjem, pojasnjuje: „V današnjem času globalizacije se nam zdi pomembno, da Evropa nastopa enotno na številnih področjih, tudi v kulturni izmenjavi, in s tem ciljem v mislih je treba program MEDIA v celoti podpreti.“

„Zentropa in program MEDIA sta se ‚rodila‘ istočasno, na začetku devetdesetih. Skupaj smo odraščali, bili smo zavzeti in strastni otroci, skupaj smo doživljali najstniška leta, nismo bili vedno istega mnenja, vendar vedno pripravljeni prisluhniti drugemu, saj nas je vodil isti cilj – razvoj kakovostnega evropskega filma. Zdaj smo v dvajsetih letih, odrasli smo, za sabo imamo lep kup fantastičnih filmov in koristne izkušnje in iskreno želimo, da bi se skupaj tudi postarali.“

Anders Kjærhauge,
vodja uprave Zentropa

Prihodnost: Odločno naprej

Evropska unija mora svojo vizijo kulture v prihodnosti utemeljiti na udeležbi državljanov. Če želimo biti deležni koristi našega kulturnega bogastva in pestrosti ter uveljaviti medkulturno spoštovanje in razumevanje, bo treba v politike na vseh ravneh vključiti ukrepe, ki bodo izboljšali dostopnost kulture in izobraževanja, spodbudili kulturno produkcijo ter podprli udeležbo občinstva. V času gospodarske negotovosti in globalizacije se je nujno posvetiti predvsem naslednjim izzivom:

Posvojitev digitalne prihodnosti

Digitalna tehnologija ima izjemen vpliv na ustvarjanje, distribucijo in dostopnost kulture. Filmska distribucija se spreminja, kinodvorane se digitizirajo.

Milijoni Evropejcev svoje najljubše televizijske serije spremljajo na pametnem telefonu na poti v službo, televizor v dnevni sobi uporabljajo za ogled spletnih vsebin, na splet nalagajo vsebine, ki so jih sami ustvarili. V Evropi je zdaj več kot 40,4 milijona „povezanih televizij“, do leta 2016 jih bo verjetno imela večina evropskih gospodinjstev. S temi spremembami izginjajo tradicionalne meje med uporabniki, mediji in internetom.

Evropski kulturni in ustvarjalni sektor raziskujeta način, kako evropski državljani odkrivajo, uživajo in soustvarjajo digitalne vsebine, s čimer sta gonilo digitalnih sprememb. Prednostna naloga Evropske komisije je podpreti vodilno vlogo Evrope v svetu pri ustvarjanju kakovostne vsebine ter ohraniti konkurenčno prednost evropskega kulturnega in ustvarjalnega sektorja tudi v digitalnem okolju.

Program Ustvarjalna Evropa si prizadeva omogočiti kulturnim ustvarjalcem, da v celoti izkoristijo možnosti, ki jih prinaša digitalna preobrazba.

Evropska komisija se zaveda vseh teh sprememb in je z 2 milijonoma evrov podprla akcijski načrt Širjenje evropskega filma v digitalni dobi, s katerim namerava:

- izboljšati pogoje za širjenje evropskih filmov v EU,
- odpreti evropskemu filmu pot do večjega števila gledalcev v svetu,
- pomagati tržnim akterjem in odločevalcem slediti zahtevam časa ter spremljati spremembe, ki vplivajo na filmsko distribucijo.

Dostopnost finančnih sredstev

Da bi lahko razširila svoje dejavnosti in poslovanje, mala in srednje velika podjetja v kulturnem in avdiovizualnem sektorju potrebujejo finančna sredstva, vendar posojila pri bankah večinoma težko najemajo.

Leta 2016 bo Evropska komisija začela s postopnim uvajanjem finančnega instrumenta, s katerim bo podjetjem v kulturnem in avdiovizualnem sektorju omogočila dostop do finančnih sredstev. Tu je še shema za krepitev zmogljivosti, ki bo s strokovnimi storitvami poskušala pri posojilodajalcih povečati razumevanje kulturnega sektorja.

Novo občinstvo

Program Ustvarjalna Evropa želi s svojimi ukrepi uresničiti še en cilj, in sicer razvoj novih metod za vzgajanje trajnega občinstva za evropska kulturna dela.

Vzgajanje občinstva je koncept z več vidiki, kulturnim, družbenim in ekonomskim, ter temelji na:

- oblikovanju novega občinstva,
- utrjevanju razmerja z obstoječim občinstvom,
- diverzifikaciji občinstva,
- spodbujanju evropskega sodelovanja pri medijskem opismenjevanju.

Več informacij

Več o temah, ki se vam zdijo zanimive, lahko najdete na spletnih straneh:

- ▶ **Ustvarjalna Evropa, okvirni program Evropske komisije za podporo kulturi in medijem:**
<http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe>
- ▶ **Vprašanja o Evropski uniji? Naslovite jih na službo Europe Direct: 00 800 6 7 8 9 10 11**
<http://europedirect.europa.eu>

